

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ  
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ  
у червні 2025 року**

*(оглядова довідка за матеріалами  
преси, інтернету та неопублікованими документами)*

**Загальні питання  
В Україні**

У межах стратегічного партнерства між Міністерством культури та стратегічних комунікацій України (МКСК) й Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) МКСК отримало сучасне серверне та комп'ютерне обладнання для забезпечення надійного функціонування державних електронних реєстрів у сфері культури та культурної спадщини. У межах проєкту, фінансованого з Фонду надзвичайної допомоги у сфері культурної спадщини (Heritage Emergency Fund), ЮНЕСКО забезпечило закупівлю необхідного серверного обладнання та ноутбуків для діяльності МКСК та розбудови цифрової інфраструктури. Це дозволить розгорнути ключові електронні реєстри – зокрема Реєстр нерухомих пам'яток культурної спадщини та Реєстр музейного фонду, а також гарантувати безпечне збереження даних і безперебійний доступ до них навіть у віддаленому режимі.

Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький провів зустрічі: 2 червня – з головою Фондації Українського вільного університету (США) Аскольдом Лозинським щодо розширення співпраці у сферах культурної дипломатії, гуманітарної підтримки українців за кордоном та координації зусиль у боротьбі з російською пропагандою та дезінформацією; 5 червня – з Надзвичайним і Повноважним Послом Швейцарської Конфедерації в Україні Феліксом Бауманном щодо низки питань, серед яких – підготовка до Конференції з питань відновлення України, яка відбудеться у липні 2025 року в Римі, подальша співпраця у культурно-гуманітарній сфері, поглиблення діалогу у сфері стратегічних комунікацій, боротьба з російською дезінформацією; 9 червня – з колишнім федеральним депутатом Бельгії Жоржем Дальманем та колишнім дипломатом франкомовного уряду Бельгії Зеноном Ковалем, де обговорено широке коло питань, пов'язаних із розвитком українсько-бельгійських відносин у сфері культури та стратегічних комунікацій; 17 червня – з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Наталкою Цмоць та іншими

партнерами на тему подальшої реалізації проєкту з розвитку Національного музею Голодомору-геноциду в Україні за фінансової підтримки Уряду Канади.

У Києво-Печерській Лаврі відбулася зустріч заступника міністра з питань європейської інтеграції Андрія Наджоса з делегацією Європейської Комісії на чолі з Фернандо Фонсекою, політичним експертом ENEST з питань економічної та секторальної політики. Під час зустрічі йшлося про співпрацю у сфері культури. Зокрема Україна готова долучитися до нової стратегії культури «Культурний компас», над якою працює ЄС. Учасники зустрічі також обговорили санкції проти осіб, причетних до злочинів, пов'язаних з культурною спадщиною України на окупованих територіях. А 13 червня А. Наджос взяв участь у 12-му раунді неформальних консультацій Україна – ЄС з питань правових наслідків тимчасової окупації окремих територій України, включаючи Автономну Республіку Крим і м. Севастополь. 24 червня відбулася зустріч А. Наджоса з консультантом з питань міжнародних злочинів проти культурної спадщини Консультативної місії Європейського Союзу (КМЄС) Яном Брандєргорстом. У центрі уваги були спільні кроки щодо протидії незаконному переміщенню українських культурних цінностей з тимчасово окупованих територій, а також щодо протидії злочинам проти української культурної спадщини, що вчиняються на тимчасово окупованих територіях.

5 червня відбулася зустріч заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасії Бондар та заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України Сергія Беляєва із директором Фондації сім'ї Карела Комарека Любошем Веселим. Під час розмови сторони обговорили шляхи збереження культурної спадщини України в умовах війни, перспективи цифрової трансформації музейних інституцій, підтримку регіональних закладів культури, а також потенціал міжсекторної співпраці.

Україна передала дозвіл польській стороні на проведення ексгумаційних робіт щодо загиблих у 1939 році польських військовослужбовців, похованих на території колишнього села Збоїська (нині – в межах Львова). Першим кроком в межах діяльності Українсько-польської робочої групи з історичних питань стало успішне проведення ексгумаційних робіт на території колишнього села Пужники Тернопільської області. Водночас отримано дозвіл від польської сторони на проведення Україною пошукових та ексгумаційних робіт в с. Юречкова Підкарпатського воєводства.

Український культурний фонд (УКФ) розпочав приймати заявки на грантовий конкурс «Згуртованість через культуру». Ініціатива впроваджується УКФ та фінансується Швейцарсько-українським проєктом «Згуртованість та регіональний розвиток України», що втілюється за підтримки Швейцарії через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва компанією NIRAS Sweden AB. Мета конкурсу – підтримати культурно-мистецькі проєкти, що сприяють соціальній згуртованості, розвитку конфліктно чутливого діалогу, посиленню локальної ідентичності та формуванню спільного ціннісного простору в шести регіонах України – у Вінницькій, Волинській, Одеській, Сумській, Тернопільській, Хмельницькій областях.

### **За кордоном**

У Варшаві 26–27 червня проходила міжнародна конференція «Стійкість. Відновлення. Майбутнє: Культура у відновленні України», спрямована на збереження та переосмислення культурної спадщини України. Захід організував фонд ОБМІН за підтримки урядів Польщі, Німеччини, Італії, а також численних європейських інституцій, він є підготовкою до Конференції з відновлення України (URC2025) у Римі. Упродовж двох днів 160 учасників із понад 10 країн, з яких 90 із України, обговорювали питання стійкості культурного сектору, збереження та переосмислення спадщини, ролі культури у поверненні українців, музейної трансформації, а також її значення для національної безпеки. Серед учасників конференції були представники урядів Польщі та Німеччини, дипломати, керівники провідних українських культурних інституцій, європейські музейники, дослідники. У другий день конференції, 27 червня, в її межах у Лодзі відбулося відкриття виставки «В епіцентрі бурі: модернізм в Україні». Цей проєкт Національний художній музей України започаткував у 2022 році, після початку повномасштабної російсько-української війни.

24 червня у Парижі відбулася зустріч міністра культури та стратегічних комунікацій України Миколи Точицького та міністра культури Франції Рашиди Даті. На зустрічі також були присутні представники Французького інституту, Французького національного інституту культурної спадщини, Фонду ALIPH, франко-німецького телевізійного мовника ARTE, а також кінематографічної індустрії. Міністри окреслили подальші пріоритети у розвитку двосторонньої культурної співпраці, а також скоординували спільні кроки у контексті підготовки та проведення Конференції з відновлення України (URC2025) в Римі. Також сторони обговорили широке коло питань: активізацію міжнародної співпраці у сфері боротьби з незаконним обігом культурних цінностей та з іншими злочинами проти культури і повернення викрадених артефактів; підтримку українських митців у Франції і розвиток українсько-французьких кінопроєктів; взаємодію між музейними установами країн як з метою організації експозицій українських колекцій за кордоном, так і для збереження цінностей від наслідків війни, і запуск україномовних аудіогідів у французьких музеях.

У межах робочого візиту до Парижа Точицький обговорив спільні проєкти у кіно та медіа з керівництвом французьких інституцій: з президентом Національної ради з питань кінематографії Франції (CNC) Гастаном Брюелем та з президентом франко-німецького суспільно-культурного телеканалу ARTE Бруно Патіно і членами виконавчого комітету каналу. Також у Парижі Точицький провів зустріч з керівництвом Лувру.

26 червня, перебуваючи з робочою поїздкою в Брюсселі, міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький провів зустрічі з Головою Комітету Європейського Парламенту з питань культури та освіти Нелою Ріль, Головою Спеціального комітету Європейського Парламенту «Європейський демократичний щит» та директором Служби інструментів зовнішньої політики Європейської комісії Петером Вагнером. Серед питань, що

обговорювалися, – підготовка до Конференції з відновлення України у Римі, створення Українського фонду культурної спадщини, залучення інструментів ЄС для допомоги Україні, боротьба з російською пропагандою тощо.

18 червня перший заступник міністра культури та стратегічних комунікацій України Галина Григоренко під час робочого візиту до Гааги провела низку зустрічей з представниками державних та культурних інституцій Нідерландів. Зокрема вона зустрілася з керівником відділу міжнародної культурної політики DutchCulture Марселем Фейлом, керівником програми надзвичайного реагування Cultural Emergency Response (CER) Люцією Віларіньо Фіоре та координатором проєкту CER Action Plan in Ukraine Німалкою Пассанья, з Послом з міжнародного культурного співробітництва Міністерства закордонних справ Нідерландів Деві ван де Веерд і координатором Департаменту міжнародної культурної політики МЗС Нідерландів Робертом Кварлсом ван Уффордом, а також із заступником Генерального директора культури та медіа – директором департаменту спадщини та мистецтв Міністерства освіти, культури та науки Нідерландів Крістіане Матайсен. У центрі уваги були питання продовження програм культурного обміну, підтримки українських культурних ініціатив, зокрема програм професійних візитів для фахівців сфери, а також збереження й документування руйнувань культурної спадщини, що є загроженою внаслідок російської агресії. Окремо обговорювалося питання продовження діяльності представництва Українського інституту в Нідерландах після 2025 року.

19 червня Україна офіційно стала 42-ю державою-членом Європейської аудіовізуальної обсерваторії – спеціалізованої інституції Ради Європи, що здійснює збір, аналіз та поширення ключової інформації у сфері телебачення, кіно та цифрових сервісів. У цій організації її представлятиме Нацрада з питань телебачення і радіомовлення. Медіарегулятор працюватиме у координації з Міністерством культури та стратегічних комунікацій. Приєднання України до ЄАО стало можливим завдяки рішенням Комітету Міністрів Ради Європи про звільнення України від сплати обов'язкових внесків до бюджету обсерваторії. 22 держави-учасниці ЄАО взяли на себе добровільне зобов'язання щодо фінансової підтримки участі України в організації на 2025–2026 роки.

20 червня у Флоренції (Італія) відбувся Експертний семінар стейкхолдерів, присвячений розробці механізму фінансування захисту та відновлення культурної спадщини України. Захід став майданчиком для експертного обговорення одного з ключових питань порядку денного майбутньої Конференції з відновлення України (URC2025) в Римі. В ході дискусії понад 50 учасників, які представляли уряди європейських країн, міжнародні організації, підтвердили системність дій Міністерства культури та стратегічних комунікацій України на шляху створення Фонду та продуктивний діалог з фаховим середовищем. Мета Українського фонду культурної спадщини – надання грантового та у разі доцільності, кредитного фінансування організаціям, які зберігають та відновлюють культурну спадщину в Україні. Захід було організовано Центром регіонального розвитку Агентства економічного розвитку України у партнерстві з Міністерством культури та

стратегічних комунікацій України за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та Фонду ERSTE.

2–3 червня в норвезькому місті Ліллегаммер проходив Всесвітній форум свободи вираження (World Expression Forum, WEXFO-2025) під гаслом «Рік спротиву». Форум відкрила українська співачка, переможниця «Євробачення-2016» Джамала. Вона виступила із мистецьким меседжем про спротив війні, репресіям і культурному гнобленню. У межах WEXFO-2025 відбулося відкриття виставки «Щоденники війни: непочуті голоси українських дітей». Проект ініційовано ритейлеркою та меценаткою Христиною Храновською. Відбулася також демонстрація короткого фільму про Маріуполь, автором якого є герой проєкту «Щоденники війни» Владислав Пономаренко.

Проект «Листівки з України», розроблений Українським інститутом, і який фіксує та демонструє шкоду, завдану українській культурній спадщині російськими військами внаслідок бомбардувань та обстрілів під час повномасштабної війни, було представлено з 2 до 30 червня у бібліотеці ім. Жігмонда Моріца в угорському місті Ніредьгаза. Реалізація проєкту в Угорщині стала можливою за підтримки Фонду «Культура солідарності – EUNIC Ukraine» у партнерстві з Європейським культурним фондом та Мережею національних інститутів культури Європейського Союзу (EUNIC) за основного фінансування Інституту ім. Гете та додаткового фінансування Французького інституту та Інституту Сервантеса.

На відзначення 30-ї річниці членства в Раді Європи Україна зробила мистецький подарунок організації – у Палаці Європи з'явився мурал «Оптимізм», створений харківським митцем Романом Мініним. Цей мистецький подарунок урочисто відкрили Генеральний секретар Ради Європи Ален Берсе та голова Представництва України в Раді Європи Борис Тарасюк.

### *До Дня Конституції України*

#### **В Україні**

З нагоди 315-ї річниці Конституції Пилипа Орлика, до Дня Конституції України Національний заповідник «Гетьманська столиця» спільно з Музеєм книги і друкарства України підготували виставковий проєкт «Пилип Орлик. Шлях гетьмана». На ній, зокрема, вперше загалу було представлено копії документів з Державного архіву Швеції, виявлені істориками заповідника в 2024 році за підтримки Міністерства закордонних справ України.

#### **За кордоном**

У столиці Філіппін – Манілі – посольство України спільно з Офісом почесного консула організували виставку «Митці на війні». Вона діяла 23–28 червня в приміщенні University of the Philippines Film Institute (UPFI). В рамках виставки 28 червня відбувся спеціальний показ українського анімаційного фільму «Мавка. Лісова пісня».

У центрі Барселони (Іспанія) асоціація «Посольство українського мистецтва» (Ambaixada de les Arts d'Ucraina) з нагоди Дня Конституції України

представила виставку воєнної фотографії «Право бути вільним/El dret de ser lliure» українського кінооператора Сергія Михальчука.

### ***Визнання депортації кримських татар у 1944 р. геноцидом***

Палата представників Нідерландів підтримала клопотання, в якому депортацію кримських татар Радянським Союзом у 1944 році визнано геноцидом. Таким чином Нідерланди стали сьомою країною за межами України, яка визнала цей злочин геноцидом.

### **Вшанування пам'яті В Україні**

У столиці на Володимирській гірці було встановлено інсталяцію «Тіні присутності». Артоб'єкт присвячено зниклим безвісти, надалі його показуватимуть на публічних заходах. Інсталяцію створено за підтримки програми «Партнерство за сильну Україну», яка фінансується урядами Великої Британії, Естонії, Канади, Норвегії, Фінляндії, Швейцарії та Швеції.

### **За кордоном**

Дев'ятий рік поспіль у містах України та Європи відбуваються події Міжнародного музичного марафону пам'яті видатного оперного співака та військового, Героя України Василя Сліпака. Зокрема у рамках марафону 13 червня відбувся Вечір пам'яті Василя Сліпака у Парижі, у Культурному центрі України у Франції.

11 червня у столиці Бельгії Брюсселі, у закладі Le Poste, було представлено фотовиставку загиблого на війні воїна, поета і фотографа Максима «Далі» Кривцова з Рівного «Далі: я поверну собі своє життя», яку організувала неприбуткова організація Ukrainian Cultural Space.

### **Інформаційна безпека. Медіа**

#### **За кордоном**

6 червня заступник міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції Андрій Наджос виступив на брифінгу Комітету Ради НАТО – Україна, присвяченому питанням протидії інформаційним загрозам.

2 червня під час Генеральних зборів Європейської федерації журналістів у Будапешті (Угорщина) відбувся перший публічний показ документального фільму «Сторінки надії», створеного Національною спілкою журналістів України. Він розповідає про героїчну роботу редакції газети «Трудова слава» з прифронтового Оріхова на Запоріжжі.

Досвід роботи Суспільного для дітей та підлітків було презентовано під час зустрічі Kids News Meeting 2025 у штаб-квартирі France Télévisions у Парижі (16–17 червня). Kids News Meeting – щорічна подія, яка об'єднує представників редакцій Європейської мовної спілки, що створюють новини для дітей та підлітків. Програма зустрічі серед іншого включала студійний тур France TV, презентацію дослідження UNESCO про медіаграмотність дітей у

цифровому середовищі, обговорення спільних проєктів у межах ЄМС, зокрема кампанії проти булінгу тощо.

## **Закордонне українство**

### **За кордоном**

На 14-му Фестивалі націй у місті Віторія (Іспанія) Україну було представлено завдяки Асоціації «Україна – Країна Басків». До участі долучилися українці з трьох провінцій: Віторія, Гіпускоа, Бізкаї.

Українська громада представила український стенд на фестивалі «Vielfalt! Das Bonner Kultur – und Begegnungsfest» у Бонні (Німеччина). Сценічна програма включала виступи хору «Намисто», театру «Мрія» та гурту «ReSound».

7 червня у м. Врбас (АК Воєводина, Сербія) пройшов 21-й фестиваль української культури «Калина», який організувала українська громада, зокрема Національна рада українців. Участь у святі взяли Надзвичайний і Повноважний Посол України в Сербії Володимир Толкач та дипломати посольства.

8 червня в Берліні завершився 27-й Карнавал культур, що об'єднав понад 68 етнічних колективів. Зокрема на ньому виступив український гурт «Культура».

Асоціація українських організацій в Естонії (АУОЕ) організувала у Таллінні Міжнародний фестиваль дитячої та юнацької творчості «Квіти України – 2025», присвячений 100-річчю діяльності Спілки української молоді в Естонії та 25-річчю АУОЕ. У фестивалі взяли участь вокальні, хореографічні, інструментальні колективи та юні солісти з Таллінна, Сілламяе, Пайде й інших міст Естонії.

У Гаазі (Нідерланди) відбулася прем'єра унікального балетного проєкту Українського міжнародного балету «Минуле/Теперішнє/Майбутнє», який поєднує сучасну хореографію, мистецтво та глибокий наратив про стійкість і людську єдність в часи війни. Український міжнародний балет – це фундація, створена на основі United Ukrainian Ballet Foundation після його закриття в березні 2024 року.

8 червня у столиці Латвії Ризі, в кінотеатрі Forum Cinemas, пройшов мистецький вечір «Малевич 360°», присвячений постаті видатного українського художника авангарду Казимира Малевича. Захід, організований «Українською книгарнею», став вагомим внеском у розвиток українсько-латвійського культурного діалогу.

За запрошенням Самоврядування українців Будапешта Закарпатський академічний обласний український музично-драматичний театр імені братів Юрія-Августина та Євгена Шерегіїв виступив у столиці Угорщини з виставою «Краще залишайся живим». Показ мав благодійну мету – збір коштів на підтримку звукорежисера театру, а нині військовослужбовця Романа Клюквачова, який захищає Україну.

12–15 червня на площі перед Народним театром ім. Івана Вазова у Софії діяла цифрова фотовиставка «Україна: любов + війна» – арт-документального проєкту, який уперше було представлено у Болгарії. Експозиція охоплювала

700 знімків, зроблених 149 фоторепортерами з 29 країн. Проект базується на книгах «Україна: воєнні злочини» та «Україна: любов + війна» й реалізований кураторкою Світлою Бахчевановою та Іскрою Стайковою за підтримки Посольства України в Болгарії, Почесного консульства України в Русе та ін.

Перший фестиваль української книги відбувся в Мілані (Італія). Захід ініціювала асоціація *Ucraina Più Milano APS* за підтримки Генерального консульства України в Мілані та у співпраці з організацією *VITAWORLD*. У фестивалі взяли участь, зокрема українські письменниці Ія Ківа, Ярина Груша, Тетяна П'янкова та інші.

7 червня у Відні пройшов гібридний фестиваль *Ode to Resistance* («Ода Опору»), де українську рейв-культуру було представлено як форму політичного опору. Захід організувала українська культурна ініціатива *Kriegsbilder*. 70% виручених коштів буде передано волонтерському фонду *Fallout Noise* для нагальних потреб українських бійців на передовій.

21 червня у Батумі було урочисто відкрито Український дім – простір, створений для підтримки української громади в Грузії. Осередок стане, зокрема, майданчиком для культурних, соціальних і освітніх ініціатив. Проект реалізовано за підтримки уряду Німеччини, Програми розвитку ООН (UNDP), міжнародної організації *Care Caucasus* і Посольства України в Грузії. У приміщенні Українського дому в Батумі відбулося урочисте відкриття «Української книжкової полиці» – частини міжнародного культурного проекту, започаткованого першою леді України пані Оленою Зеленською.

## **Фестивалі**

### **В Україні**

20–22 червня в Києві, на території Національного ботанічного саду ім. академіка Гришка, відбувся Міжнародний етнічний фестиваль «Країна Мрій». Серед його учасників були, зокрема, два закордонні гурти: фолк-гурт з Вільнюса *Žalvarinis* (Литва) та молдовський гурт *Cuibul* (Кишинів).

### **За кордоном**

Фестиваль для дітей і підлітків «Різні разом», організатором якого у Києві є Мистецький арсенал, отримає премію в царині культурної спадщини *European Heritage Awards/Europa Nostra Awards 2025* у категорії «Залучення громадян та підвищення обізнаності». Переможців премії *European Heritage Awards/Europa Nostra Awards 2025*, яка співфінансується програмою ЄС «Креативна Європа», оголосили 12 червня Європейська комісія та *Europa Nostra* – міжнародна федерація, що опікується культурною спадщиною.

У Люксембурзі втретє проходив фестиваль «Дні України», організований українсько-люксембурзькою асоціацією «*LUkraine*». Він тривав з 6 до 19 червня. Цьогорічне гасло події – «Відродження замовчуваного мистецтва». У програмі – концерт-відкриття в Люксембурзькій філармонії за участі струнного квартету «Фенікс» та піаністки Віоліни Петриченко та ще низка концертів класичної української музики, показ художнього фільму режисера Тараса Томенка «Будинок „Слово“». Нескінчений роман» та інші заходи.



## **Музика В Україні**

За участі видатних музикантів з України, Австрії, Німеччини та США 7 червня в Національній опері України відбувся концерт «Музика заради миру». Цей мистецький проєкт – акція вшанування пам'яті жертв війни та водночас акт солідарності міжнародної мистецької спільноти з Україною. У рамках концерту, зокрема, прозвучала українська прем'єра твору «Каната часів війни» німецького композитора Йорга Відманна. До її виконання було залучено хор та оркестр Національної опери України, хор Капели Лятошинського Національного будинку музики. Солістка – Іда Алдріан (сопрано, Австрія), хормейстер – Богдан Пліш, диригент – Кент Нагано (США).

20 червня в Києві Національний ансамбль солістів «Київська камерата» під диригуванням Кері-Лінн Вілсон зіграв «Концерт надії», організований з метою привернення уваги громадськості до наслідків російської збройної агресії для українських дітей. Захід відкрив міністр закордонних справ України А. Сибіга. На заході були також присутні перша леді України О. Зеленська та Пітер Гелб, генеральний директор Метрополітен-опера в Нью-Йорку – інституції, яка однією з перших у світі публічно підтримала Україну.

29 червня у Національній опері України за підтримки італійського дипломатичного представництва та Італійського інституту культури пройшов концерт «Музи Пуччіні».

19 червня у Колонній залі Національної філармонії України відбувся концерт аргентинського музичного виконавця Чанго Спасюка, одного з найвідоміших сучасних представників жанру *chamamé* – музики, яку ЮНЕСКО визнала нематеріальною культурною спадщиною людства. На сцені разом із Чанго Спасюком виступали Енцо Демартіні (акордеон) та Маркос Вільяльба (перкусія).

На закритті фестивалю «Рівненські класичні резиденції» 22 червня в Залі камерної та органної музики Рівненської обласної філармонії вперше в Україні виступила німецька диригентка Фредеріка Кінле.

Диригентка Кері-Лінн Вінсон та директор Метрополітен-опера Пітер Гелб стали почесними гостями IX Фестивалю сучасної духовної музики, що проходив з 15 по 18 червня в Ужгороді, в обласній філармонії. Зокрема, Кері-Лінн Вінсон під час виступу керувала Національним ансамблем солістів «Київська камерата».

13 червня на лейблі «Київпастрас» вийшов альбом нойз-музиканта А. Малиновського «Незаконна забудова», створений у межах грантової програми *Per Forma*, яку здійснює платформа *Kyiv Contemporary Music Days* за підтримки *Performing Arts Fund NL* та Міністерства освіти, культури та науки Нідерландів для розвитку сектору перформативних мистецтв в Україні. Музична робота базується на синтезі й семплінгу звуків, записаних у локаціях із несанкціонованою забудовою й досліджує їхній простір.

## **За кордоном**

Солістка Львівської національної опери Мар'яна Мазур перемогла на Міжнародному конкурсі молодих оперних співаків імені Рікардо Дзандонаї у місті Ріва-дель-Гарда (Італія), де здобула дві премії: Рікардо Дзандонаї та MusicaRiva.

Українська піаністка, директорка Українського інституту у Швеції Наталія Пасічник 16 червня отримала культурну премію Асоціації друзів митців, культурної фундації при одному з найвідоміших музеїв Швеції – Музеї принца Євгена Вальдемарсудде. Нагороду під час урочистої церемонії у Стокгольмі вручила Її Величність Королева Швеції Сільвія.

1 червня джаз-квартет Усеїна Бекірова представив Україну на джазовому фестивалі Java Jazz Festival в Індонезії. Це була перша співпраця між Українським інститутом та Java Festival Production, що стала можливою завдяки підтримці Посольства України в Індонезії.

В офіційній програмі музичного фестивалю Primavera Sound, який проходив 4–8 червня у Барселоні (Іспанія), за підтримки Українського інституту відбувся виступ українських музикантів Heinali та Андріани-Ярослави Саєнко з музичним проєктом «Гільдегарда».

Заслужений академічний Закарпатський народний хор узяв участь у гала-концерті IX Міжнародного фестивалю української пісні, музики й танцю в Рієці (Хорватія), організатором якого є українське культурно-просвітницьке товариство «Дніпро-Рієка».

## **Театр**

### **В Україні**

12 і 13 червня Національна опера України провела прем'єрні покази балету «Норовлива донька» на музику Луї-Жозефа Фердинана Герольда в обробці Джона Ланчбері і в хореографічній редакції видатного британського балетмейстера Фредеріка Аштона. Цей балет було створено для Королівського театру 1960 року Ковент-Гарден у Лондоні. Репетиційним керівником української постановки став балетмейстер Віденського державного балету Жан Крістоф Лесаж. Поява цього твору в українському репертуарі стала можливою завдяки ініціативі Івана Путрова – українського танцівника й колишнього прем'єра Королівського балету Великої Британії.

24 червня у рамках спільного концерту Національного симфонічного оркестру України та Національного ансамблю солістів «Київська камерата» під орудою Кері-Лінн Вілсон на сцені Національної опери України прозвучав уривок опери «Матері Херсону», прем'єра якої відбудеться в Метрополітен-опера у Нью-Йорку. Робота над постановкою опери «Матері Херсона», що заснована на реальних історіях про депортацію українських дітей, – один із низки проєктів, що реалізуються у співпраці з Кері-Лінн Вілсон і Пітером Гелбом, директором Метрополітен-опери з початку повномасштабного вторгнення росії у 2022 році. Над оперою працює український композитор Максим Коломієць разом з американським драматургом Джорджем Брантом.

Рівненський драмтеатр долучився до міжнародного українсько-естонського проєкту і братиме участь у фестивалі Vabaduse («Фестиваль Сво-

боди») в естонській Нарві з 15 по 19 серпня. Упродовж десяти днів у рівненському театрі делегація фестивалю готувала документальну постановку про українських воїнів, у якій вони були і співтворцями, і виконавцями. З ними працювала режисерка Мерла Карузо.

Івано-Франківський національний академічний драматичний театр імені Івана Франка 6 червня запросив на прем'єру вистави «Абсолютно вільні» від чеського режисера Давіда Зелінки, спільно з ним над виставою працювала драматургиня Марина Смілянець.

### **За кордоном**

На фестивалі документального театру Atypowo у Вроцлаві (Польща) відзначено постановку п'єси української драматургині Аліни Сарнацької Inwazja. Перформативні читання отримали дві нагороди – приз глядацьких симпатій та нагороду від Аліни Шептицької, уповноваженої мера Вроцлава з питань рівного ставлення. Над виставою працювали Аліна Сарнацька (текст); режисерка Аліна Костюкова; Анастасія Івасова, Аліна Костюкова, Римма Тишкевич, Лоліта Журавльова (у ролях).

Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка у рамках світового гастрольного туру показав виставу «Конотопська відьма» за мотивами повісті Григорія Квітки-Основ'яненка у містах США та Канади: Чикаго, Нью-Йорку, Торонто та Монреалі. Окрім культурної місії, учасники туру збирали кошти на підтримку ЗСУ, зокрема посилення протиповітряної оборони.

Артисти Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Гоголя у співпраці з Коломийським академічним обласним українським драматичним театром ім. І. Озаркевича взяли участь у 15-му фестивалі «Загальнопольські дні українського театру» (27 та 29 червня). Митців з України зустрічали в польських містах Куржетнік та Ольштин. У програмі під назвою «Дві вистави – одна країна» було представлено спільний проєкт театрів з Полтави і Коломиї – «Наталка і Анничка».

Закарпатський академічний обласний театр ляльок долучився до програми Міжнародного фестивалю «VIRVAR» у словацькому місті Кошице – Днів лялькового театру та ігор і розваг, присвячених Дню міста – з виставою «Чародій Марабу» за п'єсою Гюнтера Хорста.

Цьогоріч The Metropolitan Opera (Нью-Йорк) знову запросила молодих фахівців і менеджерів української оперної сфери на програму професійного стажування, орієнтовану на розвиток кадрів у оперному мистецтві. Участь у програмі можуть взяти працівники українських оперних театрів та представники незалежних культурних ініціатив.

### **Кіно**

#### **В Україні**

71 стрічку з 38 країн світу було представлено у програмі 22-го Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA, що проходив у Києві тривав з 6 до 13 червня. Його темою став сенс слів

«Рідкісний ресурс». Вона з'явилася з роздумів про угоду України й США щодо рідкісноземельних металів. Серед членів журі з-за кордону були: данський режисер монтажу Нільс Паг Андерсен (член журі конкурсу DOCU/CBIT); генеральна артдиректорка Міжнародного фестивалю документального кіно Fipadoc, французька продюсерка Крістін Камдессю (членкиня журі конкурсу DOCU/УКРАЇНА та DOCU/КОРОТКО); картвельський кінорежисер-документаліст Гіоргі Мревлішвілі і Марк Баудер, німецький кінорежисер та продюсер (члени журі DOCU/УКРАЇНА та DOCU/КОРОТКО). Відкрив фестиваль Docudays UA фільм ірландського режисера Гара О'Рурка «Санаторій». Нагороди отримали такі стрічки зарубіжного кінематографа: Спеціальну відзнаку конкурсу «Доси/Світ» – «Про святе і грішне», реж. Гієдре Бейноруте (Литва); головний приз конкурсу «Доси/Коротко» – «Пил – це кит, це сонячне світло», реж. Марія Касас Кастільйо (Бельгія); спеціальну відзнаку журі «Доси/Коротко» – «Мама Мікра», реж. Ребекка Бльохер, співреж. Фредерік Шульд (Німеччина); спеціальну відзнаку конкурсу rights now! 2025 – «Листи до Хави», реж. Наджиба Нурі, співреж. Расул Нурі (Франція); головний приз студентського журі – «Твоє життя без мене», реж. Анна Рубі (Угорщина); спеціальну відзнаку студентського журі – «Межі Європи», реж. Аполена Рихлікова (Чехія, Франція, Словаччина). У партнерстві з одним із кінофестивалів Чилі FIDOCs (Міжнародний фестиваль документального кіно в Сантьяго) Docudays UA представив спеціальну програму, до якої увійшли п'ять ідейно насичених документальних фільмів, які занурюють глядача в рефлексії на теми пам'яті, спротиву, інтимності та соціальної трансформації. Художнє бачення програми запропонував програмер FIDOCs Даніло Петрович Хоркера, який цьогогоріч входив до журі конкурсу DOCU/CBIT. У межах платформи DOCU/КЛАС відбулася дискусія за участі чилійських та українських кінофахівців Ніколаса Моліни (кінорежисер, чий фільм «Вогняне місто» було представлено на фестивалі в рамках програми «Чилійський погляд: Фокус кінофестивалю FIDOCs»), Хав'єри Леал (режисерка й кінопрограмерка Університету Чилі, учасниця програмної команди FIDOCs), М. Пономарьової (кінорежисерка, сценаристка і креативна продюсерка, членкиня Європейської та Української кіноакадемій), В. Лещенко (продюсерка культурних подій у Берліні, українська кураторка) та модераторки розмови А. Платонової (незалежна культурна критикиня, редакторка, аналітикиня культури). Говорили про досвід діалогу кінодокументалістів із закордонними аудиторіями, а також про досвід неформальної культурної дипломатії та публічну презентацію України і Чилі.

На міжнародному кінофестивалі «Миколайчук OPEN», який проходив з 14 до 21 червня в Чернівцях, відбулася національна прем'єра документального фільму «Перший ряд» про українських артистів балету в еміграції та участь у їхній постановці ветерана Олександра Будька (Терена). Над картиною працювала режисерка-документалістка з Амстердама Міріам Гуттман. Виконавчою продюсеркою фільму стала відома голлівудська акторка Сара Джессіка Паркер. Втретє фестиваль «Миколайчук OPEN» провів міжнародний повнометражний конкурс. Цьогогоріч до нього увійшло 8 фільмів, які було

об'єднано темою фестивалю – «Людина в центрі історії». Це фільми з Великої Британії, Чехії, В'єтнаму, Франції, Тунісу та Німеччини. Переможець міжнародного повнометражного конкурсу – історична драма «Хвилі» (Waves) Їржі Мадла (Чехія). Спеціальну відзнаку здобув фільм «Червоний шлях» (Red Path) Лотфі Ашура (Туніс).

Міжнародний фестиваль кіно для дітей і підлітків «Чілдрен Кінофест» тривав з 13 по 22 червня в обраних кінотеатрах 12 міст України та на офіційному сайті фестивалю. Міжнародний конкурс включав сім нових стрічок з різних європейських країн для дитячої аудиторії: «Динозаврик» (Польща, Чехія, Словаччина); «Книгоходець» (Німеччина); «Стрибок у часі» (Іспанія); «Район №5» (Словенія, Чехія, Хорватія, Сербія); «Мая, дай мені назву» (Франція); «Ларс. LOL» (Норвегія); «Востанне, коли ми були дітьми» (Італія, Франція). Найкращим фільмом фестивалю глядачі обрали італійсько-французьку стрічку «Востанне, коли ми були дітьми». У фестивальному онлайн-кінотеатрі чекала спеціальна програма «Найцінніший вантаж». Дібрана колекція фільмів досліджує найважливішу місію дорослих: захист дитинства: «Найцінніший вантаж» від оscarоносного французького режисера Мішеля Азанавічуса. У межах ретроспективного показу глядачі переглянули шведську класику – фільм «Пеппі Довгапанчоха» (1969).

Тривав 13-й «Тиждень австрійського кіно», який розпочався у Києві й вже встиг зібрати глядачів також у Чернівцях, Вінниці та Харкові та Львові. 4–7 червня «Тиждень австрійського кіно» відбувся у Дніпрі. До програми фестивалю увійшли 5 фільмів-учасників Берлінале, Венеційського кінофестивалю, Локарно та інших. Фестиваль проводили Посольство Австрії в Україні спільно з кінокомпанією «Артхаус Трафік» за підтримки генерального партнера – австрійської мережі AMIC ENERGY.

### **За кордоном**

Документальна стрічка М. Чернова «2000 метрів до Андріївки» здобула перемогу в номінації «Найкращий міжнародний документальний фільм» на фестивалі документального кіно DocAviv в Ізраїлі.

Документальна стрічка «Куба та Аляска» режисера Єгора Трояновського, створена у міжнародній копродукції за участі Суспільного Мовлення, отримала приз від журі та приз глядацьких симпатій на Міжнародному кінофестивалі у Брюсселі (BRIFF). «Куба та Аляска» – це спільна робота України, Бельгії та Франції, що брала участь у конкурсі Directors' Week на Brussels International Film Festival. Стрічка стала частиною програми Focus Ukraine на BRIFF, яка знайомить європейських глядачів з історіями війни та життя в Україні.

Світова прем'єра «Куби та Аляски» відбулася 19 червня на одному з найзнаковіших фестивалів документального кіно у Великій Британії – Sheffield Doc Fest (тривав з 18 по 23 червня). До його програми також увійшли наступні фільми: «З любов'ю з фронту», реж. Аліса Коваленко, «2000 метрів до Андріївки», реж. Мстислав Чернов, «Простий солдат», реж. Артем Рижиков та Хуане Каміло Круз (світова прем'єра), «Уламки світла»/Shards of Light, реж. Міла Тешаєва та Маркус Ленц. Окрім показів фільмів, за підтримки

медіаплатформи ARTE в рамках фестивалю відбулася також панельна дискусія «Забагато українських фільмів – зовсім ні». До обговорення долучилися режисери Мстислав Чернов, Єгор Трояновський, генеральна директорка міжнародної агенції з дистрибуції авторських документальних фільмів Lightdox Анна Бертолле та голова наряду міжнародної копродукції у Відділі суспільства та культури ARTE Александр Маріонно.

Світова прем'єра українського кіноальманаху «Війна очима тварин» відбулася в офіційній програмі Member Exclusive Events міжнародного кінофестивалю Tribeca, який проходив з 4 по 15 червня у Нью-Йорку. Кіноальманах складається з кількох новел, заснованих на реальних подіях. Режисерами фільму є Мирослав Слабошпицький, Іван Сауткін, Юлія Шашкова, Олексій Мамедов, Андрій Лідаговський, Макс Тузов і Святослав Костюк. В одній з новел знявся американський актор Шон Пенн. Саундтреком до фільму став трек гурту Imagine Dragons. Американським глядачам кіноальманах представили автор ідеї і продюсер «Війни очима тварин» Олег Кохан, продюсер Олексій Макухін та інші члени творчої знімальної групи. На фестивалі також було показано короткометражний фільм «Along The Lines» («Вздовж ліній») українського режисера Павла Буряка. Він увійшов до шортлиста премії Tribeca X Awards 2025, яка одночасно є конкурсною програмою. Фільм змагався за перемогу в категорії «створення контенту/інфлюенсер». Ця премія відзначає найкращі кросформатні проєкти на перетині кіно, мистецтва та світових брендів.

Чотири українські проєкти отримали визнання у кількох конкурсних та індустріальних секціях міжнародного фестивалю анімаційних фільмів Annecy, що відбувся з 8 по 15 червня у Франції. Український стенд було представлено на ринку анімаційного контенту Mifa Market у рамках фестивалю. Так, документальний проєкт «Червона зона» режисерки І. Цілик (стрічку створено українською компанією Moon Man у копродукції з a\_BAHN (Люксембург) та Vivement Lundi (Франція)) став переможцем Ciclic Prize у категорії Mifa Pitches – Feature Films та отримав грант у розмірі 25 тис. євро і двомісячну анімаційну резиденцію у французькому місті Вандом. Анімаційний фільм «Катерина» режисерки М. Янко став лауреатом ARTE France Prize у категорії Mifa Pitches – Short Films та здобув попередню закупівлю телеканалом ARTE для показу в програмі Court-circuit, присвяченій авторському кіно та новим голосам у європейській анімації. Імерсивний проєкт «Damned» режисерки Н. Великанової здобув Weird Market Prize у категорії Mifa Pitches – Immersive Experiences. Стрічку запрошено до участі у 17-му Weird Market у Валенсії (Іспанія) з 30 вересня по 5 жовтня 2025 року. VR-проєкт «Крихкий дім» режисерів Ондржея Моравця та В. Лопухіної став володарем Cristal for the Best VR Work у категорії VR Works. Крім того, у межах пітчінгу Black Sea Animation Projects, присвяченого проєктам з країн Чорноморського регіону, від України було представлено художній короткометражний фільм «Фрески пам'яті» режисерки О. Джиганської.

Український серіал «Потяг» режисера Володимира Янощука (над виробництвом працювала команда Ukrainian Producers Hub на замовлення ДП

«МПУ») здобув перемогу в категорії мінісеріалів (Limited series) на фестивалі Italian Global Series Festival, який проходив цього року у Римі 21–28 червня. Разом з українським серіалом за перемогу боролися роботи з Італії, Франції, Іспанії, Естонії та Великої Британії.

У Румунії в межах фестивалю повнометражного кіно Transilvania International Film Festival (TIFF) у місті Клуж-Напока з 13 по 22 червня було представлено три українські кінопроекти: «Ти – Космос» Павла Острікова (у секції Tomorrow Is Fear); «2000 метрів до Андріївки» Мстислава Чернова (у секції No Limit); український проєкт «На Різдво обіцяють сніг» (у рамках індустріальної частини фестивалю – на міжнародному пітчингу).

У японському місті Кобе 1 червня в рамках місяця українського документального кіно відбувся показ фільму «Будинок «Слово» Т. Томенка. Цей показ – частина міжнародного проєкту «Remember the past – fight for the future», який запустили продюсери фільму Юлія Чернявська та Олег Щербина (Fresh Production Group). Документальна стрічка є одним з інструментів для ведення діалогу про системне нищення української культури росією, яке триває століттями.

В Українському Домі у Варшаві (Польща) 13 червня відбулися повторний показ художньої стрічки «Будинок «Слово». Нескінчений роман» та онлайн-зустріч з режисером Тарасом Томенком. Її покази також пройшли у німецьких містах Білефельд і Дуйсбург у рамках Тижня українського кіно.

У Дюссельдорфі (Німеччина) 18 червня пройшов показ української повнометражної стрічки режисера Дениса Тарасова «БожеВільні».

У Ризі 8 червня відбувся показ історичної біографічної драми «Малевич» режисерки Дар'ї Онищенко.

## **Візуальні мистецтва**

### **В Україні**

У Києві, в Національному художньому музеї України, стартувала перша частина польсько-українського мистецького проєкту «Різні місця». Це спільний проєкт із люблінською галереєю «Лабіринт». Виставка, яка триватиме до 10 серпня, об'єднує сучасних митців із Польщі та України, твори яких говорять про досвід у контексті війни. Перша частина проєкту зосереджена на мистецтві з Польщі, це роботи шістьох митців різних поколінь, що працюють у різних медіа. Ці твори були створені до 2022 року, до повномасштабного вторгнення росії в Україну. Їх автори: Мирослав Балка, Барбара Грика, Катажина Козира, Кароль Радзішевський, Вільгельм Сасналь, Моніка Сосновська. Кураторами виставки виступили Оксана Баршинова (Україна) та Вальдемар Татарчук (Польща). Крім виставкової частини, проєкт включає дискусії за участі польських та українських митців і дослідників культури. Захід реалізовано за підтримки Міністерства культури та національної спадщини Польщі.

15 червня в Києві відбулося відкриття реконструйованої виставки італійського художника Янніса Кунелліса – «Янніс Кунелліс, „Без назви“, 1997/2025». Це відновлений проєкт, який митець створив у 1997 році для Центру сучасного мистецтва Сороса у Києві. Оригінальний проєкт, так само як

і його виставку-реконструкцію, курувала американська мистецтвознавиця українського походження, професорка Єльської школи мистецтв Марта Кузьма. Проект реалізовано завдяки співпраці з Архівом Кунелліса в Римі та іншими партнерами. Виставка є частиною «Фактури 10», ключової ініціативи платформи «Ribbon International».

З 21 червня до 4 листопада у Jam Factory Art Center у Львові експонується масштабна міжнародна виставка «Коло невимовного». Головний проект доповнюють допоміжні у різних локаціях Львова. Виставку доповнює публічна програма «Крейдяне коло». Проект реалізують у межах ключової ініціативи платформи «RIBBON International» – «Фактура 10». Лейтмотивом для «Кола невимовного» стала творчість народженого у Чернівцях Пауля Целана. На виставці було представлено як українських та міжнародних митців. Серед останніх – Нобуйосі Аракі (Японія), Грегорі Варшавчик (Бразилія), Франсіско Гоя (Іспанія), Мойра Дейві (США), Тріша Донеллі (США), Р. Г. Квейтмен, Фредерік Кіслер (США), Кларісе Ліспектор (Бразилія), Шарлотта Позененске (Німеччина), Валід Раад (Ліван), Харун Фарокі (Німеччина) та ін.

З 3 до 17 червня в Одесі, в Музеї сучасного мистецтва, а з 25 червня у Миколаєві, в Муніципальній виставковій залі, проходила виставка французької художниці Фанні Лешевальє «In memoriam. Реальність крізь мистецтво». Художниця працює в техніці фотомонтажу, накладаючи світлини воєнних кореспондентів на репродукції класичних творів європейського живопису. Проект організовано благодійним фондом «Solidarity», який фокусується на відбудові України та наданні всебічної допомоги постраждалим через війну (за підтримки Посольства Франції в Україні, Французького Інституту в Україні та ін.).

### **За кордоном**

Роботи українських художників Нікіти Кадана, Катерини Алійник та Відкритої Групи було представлено на виставках «these walls are not here to defend us» та «Emergency Frequencies», що проходили за підтримки Українського інституту в рамках найбільшої мистецької події в Угорщині — OFF-Biennale Budapest (тривала з 8 травня по 15 червня).

Проект «Мистецтво під час війни» реалізовано у Вільнюсі, Каунасі, Клайпеді, Алітусі, Паневежисі та Шяуляї. На понад 150 сітілайтах представлено 11 творів митців з Харкова, Києва та Дніпра. Ця виставка – спільна ініціатива української сторони з командою JCDesaux Lithuania, спрямована на підтримку української культури в Європі.

Завдяки польській галереї Gunia Nowik Gallery роботи української художниці Сани Шахмурадової Танської вперше представлено на міжнародній виставці сучасного мистецтва Art Basel у Базелі (Швейцарія). У секторі «Висловлювання» (Statements) експонують її живописну панорамну інсталяцію «Вознесіння».

17 червня в Національному музеї мистецтв Молдови відбулося відкриття персональної виставки українського художника, Президента Національної

академії мистецтв України Віктора Сидоренка «Потоки часу і проявлення ідентичності».

У Galerija T.2 у Вільнюсі (Литва) з 19 червня по 19 липня діє виставка «Валькірія» української фотографки та міждисциплінарної художниці Вери Бланш. Вона поєднує керамічні скульптури й графіку. У роботах досліджуються теми витривалості, етнічної та історичної пам'яті, а також культурної ідентичності.

Митець із Полтави Олексій Пода представляв Україну на міжнародному конкурсі скульптур із сіна та соломи у французькому гірському містечку Валлуар. Свою роботу він назвав «Купальниця землі».

Четвертий рік поспіль Україна бере участь у Міжнародній виставці дитячого мистецтва у місті Пхьонтек (Південна Корея). Її головна тема цього року – «Мир». Серед 280 мистецьких робіт з 33 країн світу представлено й сім малюнків українських дітей, створених у межах реабілітаційного проєкту «CRYONES» від громадської організації Gen.Ukrainian. Роботи будуть доступні для перегляду у Центрі міжнародних обмінів Сонгтан до 11 липня.

### **Музеї. Охорона культурної спадщини**

#### **В Україні**

10 червня Національний заповідник «Софія Київська» приймав делегацію Представництва ЮНЕСКО в Україні на чолі з Головою К'ярою Децці Бардескі. Причиною візиту стала втрата фрагмента тинькованого карниза з центральної апсиди на східному фасаді Софійського собору внаслідок чергової ракетної атаки на Київ.

Колектив Національного історико-архітектурного заповідника «Софія Київська» виграв грант ЮНЕСКО на реставрацію монументального живопису приділу в північному трансепті Софійського собору. За іншим грантом заповідник отримає спеціальне обладнання, необхідне для фіксації вібраційних навантажень на конструкції споруд.

У Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків відбулося відкриття виставки «Бентежні роки. Митці з України в École de Paris», в межах якої представлено понад 70 творів 24 художників. Виставковий проєкт охоплює період першої половини ХХ століття. Куратори фокусують увагу на художниках з України, які були учасниками формування і діяльності міжнародної спільноти митців, відомої як Паризька школа. Партнерами проєкту стали Посольство Французької Республіки в Україні та Французький інститут в Україні. В експозиції представлено живопис та літографії зі збірок 8 приватних колекціонерів Києва та Одеси. У межах виставки демонструється документальний короткометражний фільм «Монпарнас» 1929 року режисера Євгена Слабченка (Ежена Деслава), наданий паризькою студією Light Cone.

#### **За кордоном**

28 червня у Музеї мистецтв у Лодзі заступниця міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасія Бондар разом з міністром культури і

національної спадщини Республіки Польща Ганною Врублевською відкрили масштабну виставку «В епіцентрі бурі. Модернізм в Україні», яка знайомить із українським мистецтвом перших десятиліть ХХ століття. Поточна версія виставки є оновленою і включає твори з трьох українських музеїв – Національного художнього музею України, Музею театрального, музичного та кіномистецтва України, а також Національного музею декоративного мистецтва. Їх представлено у діалозі з роботами з колекції Музею мистецтв у Лодзі та кількох приватних зібрань.

26 червня в одному із залів Великої лаврської дзвіниці стартувала міжнародна виставка «Corpori Propior... (Ближче до тіла...)», організована спільно Національним заповідником «Києво-Печерська лавра», Львівською національною галереєю мистецтв ім. Бориса Возницького та Тракайським історичним музеєм (Литва). Експозиція діятиме до 13 липня. Центральним елементом проєкту стали дванадцять лляних тунік, знайдених у старовинній скрині литовської садиби й переосмислених у мистецькі об'єкти українською художницею Оксаною Брензович.

18 червня в Музеї Бредіус у Гаазі відбулося урочисте відкриття виставки «Старі майстри з Києва в Гаазі. Музей Ханенків у Музеї Бредіус», що стала результатом спільної ініціативи Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, Музею Бредіус й Інституту історії мистецтва Нідерландів і триватиме до 28 вересня. У заході взяла участь перша заступниця міністра культури та стратегічних комунікацій України Г. Григоренко.

У межах ініціативи першої леді України Олени Зеленської з упровадження україномовних аудіогідів у світових культурних пам'ятках для відвідувачів з України та популяризації української мови у світі, у художньому Музеї Леопольда у Відні (Австрія) та в Національному музеї природної історії у Люксембурзі запрацювали аудіогіди українською мовою.

11 червня заступник міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасія Бондар виступила на форумі Europeana 2025 Policy Forum у Варшаві (Польща). Захід було організовано за патронатом Польського головування в Раді ЄС у співпраці з Міністерством культури та національної спадщини Польщі, Національним інститутом культурної спадщини та Музеєм історії польських євреїв POLIN. У межах тематичної панелі «Збереження культурної спадщини: захист від ризиків та посилення безпеки даних» А. Бондар долучилася онлайн до публічної розмови з Софі Таес – головою робочої групи Europeana з підтримки цифрової культурної спадщини України. Вона розповіла про досвід України у захисті, збереженні та цифровізації культурної спадщини в умовах повномасштабної війни.

З 23 червня до 27 червня в Парижі тривав черговий курс програми професійних обмінів, присвячений захисту спадщини в кризових умовах та обміну знаннями, практиками та досвідом між професіоналами у сфері захисту культурної спадщини. У програмі, організованій Міністерством культури та Міністерством оборони Франції у співпраці з Посольством Франції та Французьким Інститутом в Україні, Фондом Blue Shields France, Фондом

ALIPH, Українським інститутом у Франції, Музеєм Лувру та Центром досліджень та реставрації музеїв Франції, взяли участь десять українських музейників.

## **Література. Книговидання В Україні**

Український інститут книги разом з фінськими колегами FILI – Finnish Literature Exchange (неурядова організація, яка підтримує переклад, друк і видання фінської літератури за кордоном) запросили до конкурсу на участь у програмі обміну досвідом в межах міжнародного тижня редакторів для видавців нон-фікшн літератури. До участі у програмі обміну досвідом фінськими колегами буде відібрано одного українського видавця, який поїде у Гельсінкі у період з 27 по 29 серпня включно. Окрім B2B зустрічей з фінськими видавцями, програма складатиметься зі знайомства з фінським видавничим бізнесом, літературними добірками, обміну досвідом.

### **За кордоном**

Артбук «Заграва» від видавництва IST Publishing з ілюстраціями українського художника Сергія Майдукова здобув срібну нагороду конкурсу European Design Awards 2025 у категорії «Книжкова ілюстрація». В артбуці зібрано понад 50 ілюстрацій Сергія Майдукова, за допомогою яких він задокументував свій досвід за півтора року повномасштабної війни: з початку лютого 2022 року, коли тільки йшлося про велике вторгнення росії, до масованих обстрілів у травні 2023 року. Конкурс European Design Awards (ED-Awards) – одна з головних щорічних європейських подій у галузі комунікаційного дизайну. У 2025 році церемонія нагородження переможців відбулась 7 червня у Любляні (Словенія).

Український поет, прозаїк та перекладач Юрій Андрухович увійшов до короткого списку американської Міжнародної літературної премії імені Нойштадта 2026 року. Фіналістів на здобуття премії оголосив журнал про міжнародну літературу та культуру World Literature Today Університету Оклахоми. Цю нагороду присуджують за значний внесок у світову літературу. Ю. Андруховича відзначено за поетичну збірку Set change («Зміна декорацій»), що вийшла в американському видавництві New York review books (NYRB) у серії «поети». Переклад здійснили Остап Кін і Джон Хеннесі.

Польський переклад роману «Драбина» української письменниці Євгенії Кузнецової потрапив до довгого списку літературної премії Центральної Європи Angelus – щорічної літературної відзнаки, яку вручають за найкращу прозову книжку опубліковану польською минулого року. Організатором і фундатором відзнаки є місто Вроцлав.

У межах Listowel Writers' Week, найстарішого літературного фестивалю в Ірландії (щороку проходить в містечку Лістовел графства Керрі) відбулася презентація та дискусія навколо книжки Наталії Корнієнко «Слова і кулі» – збірки розмов із українськими письменниками та журналістами, які під час повномасштабної війни стали військовими або волонтерами. Книжка є спільним проєктом «Читомо», Українського ПЕН, видавництва Vivat за підтримки Національного фонду на підтримку демократії (NED). Подія, організована місцевою ініціативою NEWKD, розпочалася показом документального фільму «Culture vs War» режисера Кадіма Тарасова – про

поета Сергія Жадана, який є також автором передмови до книжки «Слова і кулі».

Українська делегація була присутня на Чорноморському міжнародному літературному фестивалі у болгарському місті Бургас (5–8 червня), де відбувалися літературні читання, зустрічі з авторами та інші заходи. До її складу цього року увійшли: письменники Тамара Горіха Зерня, Галина Матвєєва та Павло Матюша, перекладачки Ольга Сорока й Райна Камберова, літературні агентки Наталія Мірошник (Vivat) та Вікторія Матюша (OVO), а також представниці Українського інституту книги.

У Загребі (Хорватія) на Міжнародному поетичному фестивалі Stih u regiji / SUR 2025, презентовано антологію сучасної української поезії Ukrajina 2024, перекладену хорватською мовою та підготовлену українською славісткою Аллою Татаренко. У презентації взяли участь поетки Галина Крук, Катерина Міхаліцина, Юлія Мусаковська, Ольга Ольхова та Мар'яна Савка.

Українська письменниця Любов Якимчук взяла участь у поетичному фестивалі Poetry International Rotterdam, що відбувся 12–15 червня у Нідерландах.

Права на випуск графічної історії «Коротка історія довгої війни» авторки Маріам Найем і художників-ілюстраторів Юлії Вус та Івана Кипібіді придбало видавництво Penguin Random House. Книга вийде у видавництві Ten Speed Graphic, яке входить до складу видавничого конгломерату Penguin Random House, англійською мовою у США, Великій Британії та Новій Зеландії.

Поетична збірка Остапа Сливинського «Зимовий король та інші вірші» вийшла у перекладі латиською мовою у видавництві "Orbīta". До її створення долучилися п'ятеро перекладачів – Інгмара Балосе, Яніс Елсбергс, Мара Полакова, Маріан Ріжійс та Арвіс Вігулс.

У польському видавництві Czarne вийшла друком книжка малої прози українського поета, письменника, громадського діяча та військовослужбовця Сергія Жадана «Арабески». Над перекладом польською працював Міхал Петрик.

Манга «Сон і його брат-близнюк Смерть» українських авторів Дмитра Колодича та Ростислава Сушка здобули бронзову нагороду від Міністерства закордонних справ Японії на 18-му міжнародному конкурсі японських коміксів манга.

## **Бібліотеки**

### **В Україні**

Благодійний фонд «Бібліотечна країна» став лавреатом премії Public Library Champion Award 2025, яку вручає британська організація Libraries Connected. Нагорода визнає внесок організацій, що активно підтримують публічні бібліотеки, привертають увагу до їхньої ролі в суспільстві та адвокують за бібліотечну справу на національному й міжнародному рівнях. У випадку України це – визнання стійкості бібліотек, які попри війну залишаються точками опори для своїх громад. Церемонія нагородження відбулася 10 червня у місті Кенілворт (графство Ворвікшир, Велика Британія).

### **За кордоном**

Українські книжкові полицки відкрито: у Муніципальній бібліотеці португальського міста Коїмбра, у муніципальній бібліотеці португальського міста Санта-Марія-да-Фейра, у бібліотеці Намсан у Сеулі (Південна Корея), в Головній бібліотеці Бангкока в Таїланді, у публічній бібліотеці Бремптона (Канада), у бібліотеці польського міста Рибнік (Сілезьке воєводство), в міській публічній бібліотеці Тарнова, у Польщі, у бібліотеці угорського міста Нірбатор. Проект реалізується під патронатом першої леді України Олени Зеленської за підтримки Міністерства закордонних справ України, Міністерства культури та стратегічних комунікацій України й Українського інституту книги.

### **Релігія**

#### **За кордоном**

27 червня у Варшаві в Сеймі Республіки Польща відбувся польсько-український молитовний сніданок. Захід об'єднав релігійних, політичних та громадських лідерів з Польщі й України, зокрема у ньому взяли участь заступник Голова Верховної Ради України Олена Кондратюк, міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький, міністр культури та національної спадщини Республіки Польща Ганна Врублевська, духовенство України та Польщі. Під час спільного сніданку відбулася дискусія на тему «Україна в новій Європі. Роль Церков». Захід організовано за ініціативи Голови Комісії у закордонних справах Сейму Республіки Польща Павла Коваля у співпраці з Католицькою інформаційною агенцією.

### **Просвітництво**

#### **В Україні**

Польський Інститут у Києві спільно з українським кластером Мережі національних культурних інститутів ЄС (EUNIC) ініціювали проєкт «Вірші в метро – 2025», що розпочався у червні на станціях метро трьох українських міст – Києва, Харкова та Дніпра. Ініціативу приурочено до головування Польщі у Раді Європейського Союзу. У межах проєкту в підземках було розміщено поетичні постери з творами дев'яти сучасних авторів із різних країн – як в оригіналі, так і в перекладі українською. Серед представлених митців – Богдан Задура (Польща), Петер Пауль Віплінгер (Австрія), Вісенте Алейксандре-і-Мерло (Іспанія), Марюс Бурокас (Литва), Ліза Віда (Нідерланди), Роза Ауслендер (Німеччина), Шандор Петефі (Угорщина) та Марія Ілляшенко (Чехія).

### **Благодійність**

#### **За кордоном**

9 червня у Французькому інституті в Мадриді відбувся благодійний концерт «Об'єднані заради України», організований за ініціативи Посольства Британії в Іспанії у співпраці з Посольством України, Посольством Франції та групою «Талія». Вечір музики супроводжувався виступами хорів «Talía» та

«Talía Mini», Міжнародного дипломатичного хору та Дитячої вокальної студії «Передзвін» (Мадрид), які співали під акомпанемент оркестру «Metropolitana». Зібрані кошти будуть спрямовані на реалізацію проєкту Співки українських асоціацій в Іспанії KRAI «Безпечне повернення додому» для придбання обладнання для гуманітарного розмінування в Україні.

За підтримки Міністерства культури та стратегічних комунікацій України 27 червня у Великому концертному залі Wiener Konzerthaus відбувся концерт Національного заслуженого академічного народного хору України імені Г. Верьовки – на знак вдячності за непохитну підтримку Австрією українського народу. Кошти від продажу квитків буде спрямовано на реабілітаційні програми для українських дітей, поранених у війні, що триває.

Матеріал підготувала

**Ю. М. Темненко**, провідний редактор  
сектору ДЗК відділу НАУІ  
Інформцентру з питань культури та мистецтва

